

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.II.20.039/2025/4/I.

A felperes: Felperes1

(cím2)

A felperes képviselője: NZP NAGY LEGAL Ügyvédi Iroda

(Cím10.,

ügyintéző: dr. Tallér Péter ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője: Dr. Sándor Bernadette Ügyvédi Iroda

(Cím12;

ügyintéző: dr. Erberling Bálint ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatbányai Törvényszék

5.P.20.120/2022/79.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes 80. szám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül adja ki a felperesnek a VW T1 Samba 23 Fenster (alvázszám alvázszám1) ingóságot, ezt meghaladóan helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 550.227,- (ötszázötvenezer-kettőszázhuszonhét) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes jogelődje, a felperes felesége, tanú5 tulajdonában álló gazdasági társaság1 német egyéni cég és az alperes között 2018-ban szóbeli vállalkozási szerződés jött létre a következő gépjárművek felújítására:

VW Käfer 1200,

Porsche 914/6,

VW T1 Deluxe,

VW T1 Westfalia,

VW T1 Samba 21 Fenster,

Glas V8 2600,

Seat 600,

NSU Prinz 1000,

BMW 600 Isetta,

BMW Isetta 250,

Fiat 500,

VW T1 Samba 23 Fenster,

Porsche 356,

Porsche 911T,

BMW 600 Isetta,

Glas 2600,

BMW 700.

[2] A javítások tényleges tartalmát a felperes és az alperes alkalmazottja, tanú² egyeztette.

[3] A felperes a gépjárműveket Magyarországra szállította, az alperes a munkákat a felperes iránymutatásai alapján elvégezte. Az alkatrészeket részben a felperestől kapta, részben egyéb forrásból szerezte be. A felperes a felújított járműveket az átvételt megelőzően megvizsgálta, majd a felújított és kifizetett járműveket visszaszállította Németországba. Ezt követően észlelte, hogy azok felújítása nem volt szakszerű, a gépjárműveken hibákat tapasztalt (például üzemképtelen motor, lakk-kopás, fényezési hiba, szakszerűtlen alkatrészillesztések).

[4] A gazdasági társaság¹ a szerződésből fakadó igényeit a felperesre engedményezte.

[5] Az alperes a BMW 700, Porsche 356, Porsche 911T, BMW 600 Isetta, VW T1 Samba 23 Fenster típusú gépjárműveket a felperes által ki nem fizetett munkadíj miatt visszatartotta, majd a per folyamán azok többségét kiadta a felperes részére; a VW T1 Samba 23 Fenster típusú autót és a Porsche 356 típusú autó motorját tartotta magánál.

[6] A felperes kérelmére közjegyző¹ közjegyző előtt 11063/K/301/2020. számon folyt előzetes bizonyítás keretében szakértől igazságügyi közlekedési műszaki szakértő 11063/N/301/2020 számon készített szakvéleményt.

[7] A felperes módosított keresetében az alperest 92.535,- Euro megfizetésére, valamint a VW T1 Samba 23 Fenster (alvázszám1) és a Porsche 356 (alvázszám2) motorjának kiadására, és további 61.700,- Euro, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni.

[8] Az első, 92.535,- Euro megfizetésére irányuló keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:157. § (1) bekezdését, a

Ptk. 6:142.§-át jelölte meg; ennek elmaradása esetére a Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pont szerinti kijavítási költségre és a Ptk. 6:174. §-ban írtakra hivatkozott. A második, az ingóságok kiadása iránti keresete a Ptk. 5:9. § (1) és 5:36. § (1) bekezdéseiben foglaltakon alapult. A harmadik, 61.700,- Euro megfizetése iránti keresete jogalapjaként a Ptk. 157. § (1) bekezdését és a Ptk. 137. §-ra figyelemmel a Ptk. 6:142. § első mondatát jelölte meg, másodlagosan pedig a Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kijavítási költség megtérítését kérte. Ennek elmaradása esetében harmadlagosan a Ptk. 6:174. §-át, negyedlegesen a Ptk. 5:11. § (3) bekezdését, ötödlegesen a Ptk. 5:11. § (4) bekezdését jelölte meg.

[9] Előadta, hogy jogelődje és az alperes között vállalkozási szerződés jött létre, amely arra terjedt ki, hogy az alperes megfelelő szakmai színvonalon, legjobb tudása szerint végezze el az oldtimer autók teljes körű felújítását. A beszerzett szakvélemény szerint ez nem valósult meg szerződésszerűen, az alperes alacsony színvonalú munkát végzett, azonban kizárólag szakértő bevonásával tudta teljes mértékben felismerni a hibák okát, terjedelmét, következményeit és ennek megfelelően a kár mértékét. Az alperes hibás teljesítéséből ered kontraktuális kártérítési felelőssége.

[10] Az első keresete tételei – részben a szakvélemény, részben a felperes saját becslése alapján – az egyes járművek kijavítási költségeiből tevődtek össze a következők szerint: VW Käfer 1200: 9.000,- Euro, Porsche 914/6: 14.000,- Euro, VW T1 Deluxe: 22.000,- Euro, VW T1 Westfalia: 7.500,- Euro, VW T1 Samba: 3.500,- Euro, Seat 600: 3.450,- Euro, NSU Prinz 1000: 7.000,- Euro, BMW 600 Isetta: 5.000,- Euro, BMW 250 Isetta: 3.500,- Euro, Fiat 500: 2.800,- Euro, Glas V8 2600: 8.500,- Euro, továbbá a szakértői munkadíj, szakértői költségek és kamarai költségátalány, összesen 6.285,- Euro.

[11] Állította, hogy az alperes jogalap nélkül tartja birtokban a megjelölt gépjárműveket, ezért kérte azok kiadását, figyelemmel arra is, hogy hibás teljesítése miatt nem élhet semmilyen követeléssel vele szemben, és vélt zálogjogát sem gyakorolhatja.

[12] A harmadik (61.700,- Euro összegű) keresete körében előadta, hogy a BMW 700 típusú gépjármű javítása során felmerült kár összege 7.000,- Euro. Az autón karcok, horpadások vannak, a motorját, amely tele volt szennyeződéssel és vízzel, teljesen szét kell szedni, valamint újra össze kell szerelni. A Porsche 911 T és a Porsche 356 típusú gépjármű esetében a nem megfelelő tárolás és raktározás, valamint az alperes hibás teljesítése javítási munkálatok elvégzését tette szükségessé, továbbá a javítási munkák elvégzéséhez szüksége volt egy autóemelő padozatra és egy autórögzítő eszközre, ami autónként összesen 13.500,- Euro költség. A Glas V8 2600 gépjármű javításához az autóemelő padozat 1.500,- Euro, a szükséges autórögzítő eszközkészlet 2.500,- Euro költség, továbbá a gépjármű motorját a szabadban tárolták, használhatatlanná és üzemképtelenné vált, és a teljes forgattyús tengely is hiányzik, ezért cseremotor szükséges; összesen 10.000,- Euro a követelése. A BMW 600 II autóból a motor, valamint az üvegezés hiányzik, az általa meghatározott eredeti céljára a gépjármű használhatatlan, a gazdasági totálkárra esete áll fenn, a fennálló költség 10.000,- Euro. A járművek oda- illetve visszaszállításával kapcsolatban felmerült költség 3.500 + 4.200 = 7.700,- Euro.

[13] Javítási költség címén támasztott keresetei körében előadta, hogy csak a járművek egy részének Németországba visszaszállítása után észlelte, hogy azok felújítása nem volt szakszerű, valamennyi gépjárművön több hibát tapasztalt, a gépjárművek nem feleltek meg a felújításra vonatkozó megállapodásban foglaltaknak. Szerinte kártérítési követelését határidőben érvényesítette, mivel a felmerülő hibákat csak később ismerte fel, ezért a kártérítési követelésére nyitva álló határidő e hibák elévüléséig nyugodott [BH2015.34.]. A később érvényesített további kárigény alapjául szolgáló hibákat csak a gépjárművek 2022. szeptemberi–októberi elszállítását követően fedezte fel, addig el volt zárva ettől.

[14] Az alperes sorozatos, több gépjárműre kiterjedő javítási hibái és magatartása miatt megrendült a bizalma abban, hogy a javítást érdekeinek sérelme nélkül a későbbiekben el tudja végezni, ezért az érdekmúlás beállt nála, így a jogszabály szerint nem volt köteles felhívni az alperest a hibák kijavításra.

[15] Az alperes valamennyi kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[16] Vitatta a kártérítés jogalapját, összecszerúságát, mind a szakértői véleményben meghatározott összeg, mind a felperes saját számítása szerint meghatározott összeg vonatkozásában. Állította, hogy az elvállalt munkákat végezte el a fenti járműveken, a vállalásának megfelelő minőségben. A felperes által megfizetett vállalkozói díjak a magyar piaci viszonyoknak megfelelőek, így a kereseti kérelemben megjelölt német piaci viszonyoknak megfelelő díjak, mint kártérítési tételek nem lehetnek megalapozottak. Hivatkozott arra is, hogy felperesnek a Ptk.-ban meghatározott lépcsőzetes rendszerben szavatossági igényt kellett volna előterjesztenie. A kiadni kért járműveket a vállalkozói díjának megfizetéséig visszatartotta a törvényes zálogjoga alapján.

[17] Előadta, hogy a VW Käfer, a VW T1 Deluxe, a VW T1 Westfalia és a VW T1 Samba járművek felújítását nem rendelte meg tőle a felperes, hanem azokat kész állapotban vásárolta tanútól.

[18] A gazdasági társaság1 a Porsche 914, a Glas a V8, a Seat 600, az NSU Prinz, a BMW Isetta 600, a BMW Isetta 250 és a Fiat 500 járművek javítását rendelte meg tőle, amit ő szerződészerűen teljesített. A felperes a járműveket minden esetben részletes átvizsgálás után vette át és szállította el Magyarországról, az eredmény számára megfelelő volt. A felperes nem laikus, hanem a restaurálás és az oldtimer járművek világában felkészült szereplőnek tekinthető, így a hibás teljesítésre való utólagos hivatkozása érthetetlen.

[19] Az egyes járművek kapcsán előadta, hogy a Porsche 914 típusú gépjármű lakatolva, fényezve érkezett Magyarországra, de nagyon rossz lakatosmunkát végeztek. Emiatt lehet, hogy a rések nem stimmelnek, nem áll szépen az ajtó, a motorháztető, a csomagtértető. A problémát többször jelezte a felperesnek. A V8 Glas típusú autó fényezve, lakatolva érkezett Szerbiából, az alkatrészek 95 százaléka használt volt, amit a felperes hozott; ezeket kellett felújítani és beleszerelni. Az autóhoz nem lehet gyári alkatrészt vásárolni, amiről a felek folyamatosan egyeztettek. A Seat 600 autót a felperes lakatolva, fényezve hozta, a kárpitot is ő bocsátotta rendelkezésre. Az ülések is kárpitozva voltak, de

nem ebbe az autóba való, ezért azokat szét kellett vágni és át kellett hegeszteni. A felperes az autóhoz Zastava alkatrészeket hozott - elmondása szerint ezekkel az alkatrészekkel vásárolta az autót -, hogy ezeket használja fel, ezzel szerelje össze. Az NSU Prinz típusú autót részben lakatolta, fényezte és összeszerelte, az alkatrészek nagy részét a felperes szerezte be, amelyek szintén használtak voltak, ezeket kellett felújítana. A BMW Isetta 600 autót lakkozta, fényezte és összeszerelte. A BMW Isetta 250 típusú autó lakkozva, fényezve érkezett, de a lakatolás rossz volt, erről folyamatosan egyeztettek is. A Fiat 500 lakkozva, fényezve, és részben összeszerelve érkezett, az autó javítását a felperes nem fizette ki; ezzel kezdődött a felek közötti konfliktus. A felperes elszállítás előtt az összes autót személyesen megtekintette, átnézte, kipróbálta, majd átvette.

[20] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a megváltoztatott keresetben a felperes által megjelölt hibák és hibaokok nem értelmezhetőek, elnagyoltak, nem kellően körülírtak és pontosak, szakértői bizonyításra alkalmatlanok. Minden autó, így a BMW 700 esetében is fényképpel illusztrálta, hogy az autó festve, lakatolva érkezett hozzá; amikor átvette, azon nem volt karcolás, horpadás. A járművet 80 - 85 százalékban összeszerelte, kárpitozta, megcsinálta az elektronikát, felújította a motort, melyet a felperes egy nyitott teherautó platóján, szakadó esőben szállított el, de sem a motor összeszerelését, sem a javítást nem fizette meg. A Porsche 911 keréken gurult, akkor is, amikor beszállították és akkor is, amikor a felperes részére kiadta, ezért nem értelmezhető az autóemelő padozat vagy rögzítő eszköz. A tárolás módja neki nem lehet felróható. A Porsche 356 roncs autóként, kifejezetten rossz állapotban érkezett, ő készítette rá mankókereket. A felperes állításával szemben nem kellett hozzá emelő szerkezet, az autó kifejezetten jól gurult, úgy vitte el az autószállító. A Glas V8 autónak az ő raktárában tárolt motorját szállította el a felperes, az autórögzítő készlet ilyen formán értelmezhetetlen. A BMW Isetta 600 típusú autónál a padlólemezt, és a hátsó sárvédőket kellett hegesztenie, alapoznia - a felperes a két motort elvitte a többi rossz alkatrészével együtt. A VW T1 Samba típusú autó esetében a roncs megvan, a felperes nem vitte el; nem tudta értelmezni a felperesi igényt. Szerinte a felperes birtokában egy felújított Porsche motor van, aminek a díját nem fizette meg, továbbá tartozása áll fenn a BMW 700 és a Fiat 500 összeszerelésével, a BMW Isetta lakatolásával és motorfelújításával, valamint a Glas V8 autó szétszerelésével kapcsolatosan. A felperes szállítási költségek megtérítésével kapcsolatos igényét is alaptalannak tartotta, mert a szállítás szerződő partnere feladata és költsége volt.

[21] Szerinte azzal, hogy felperes a járművek kiadását kérte, a vállalkozási szerződést felmondta, ezért hivatkozott a Ptk. 6:249. § (1) bekezdésében foglaltakra. Mivel a felperes vállalkozói díját nem fizette meg, a járműveken törvényes zálogjogát fenntartotta a Ptk. 6:246. § alapján.

[22] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 2.501.972,- Ft ügyvédi munkadíjat. Rendelkezett arról, hogy 300.198,- Ft tolmácsdíj az állam terhén marad.

[23] Megállapította, hogy a felek között szóban jöttek létre vállalkozási szerződések a perbeli járművek javítására. A felperes által állított hibás teljesítést vizsgálva a konkrétan megjelölt járművekre vonatkozó okirati bizonyíték híján az alperes alkalmazottai, tanú2, tanú3 és tanú1 tanúk vallomása alapján - szemben a felperes házastársa és fia, tanú5 és tanú6 vallomásával - arra jutott, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az alperes oldtimer

minősítésű felújítási kötelezettséget vállalt, továbbá hogy egyes autókhoz milyen minőségű alkatrészsel kellett dolgoznia, valamint azt sem, hogy az alkatrészek beszerzése konkrétan kinek a feladata volt. Nem értett egyet a felperessel abban, hogy a 12. sorszám alatt csatolt német nyelvű dokumentumban írt „eredeti állapotban való helyreállítás” szövegrészből le lehetett vezetni az oldtimer minőségű helyreállítási kötelezettséget. Utalt arra, hogy az oldtimer minőség egy eredeti állapot helyreállításánál magasabb minőségi szintet jelent, az oldtimer felújítás esetében az erre irányuló szerződési feltételnek kifejezettnek és egyértelműnek kell lennie.

[24] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint abból, hogy az alperes értesítése után a felperes megnézte, kipróbálta, átvette, kifizette és elszállította a gépjárműveket, az következik, hogy a teljesítés időpontja az a határnap, amikor a felperes átvette az autókat, nem pedig a hazaszállítást követő időpont. A felperesnek lehetősége volt az átvétel és a kipróbálás során a hibás teljesítést kifogásolni, mint ahogy ezzel élt is néhány esetben; ezt erősítette meg tanú2 és tanú1 tanúk vallomása is. Ezekben az esetekben az alperes a felperes kívánsága szerint javította az észlelt hibákat. Életszerűtlennek tartotta, hogy a felperes, aki valamennyire ért az oldtimer autókhoz, az átvétel során nem észlelte, hogy arról letört a tükör, vagy hogy lakk-kopások jelentkeznek a karosszérián.

[25] Mindezek alapján megállapította, hogy a Ptk. 6:157. § (1) bekezdése szerinti hibás teljesítés feltételei nem álltak fent, a felperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy pontosan milyen tartalmú megrendelést adott az alperesnek, az alperes mit vállalt, és ehhez képest miben nyilvánult meg a hibás teljesítés.

[26] Kiemelte, hogy a felperes által csatolt igazságügyi közlekedési műszaki szakértői vélemény, annak kiegészítése és a szakértő által a meghallgatásán előadottak a peres felek jogviszonyának tartalmára vonatkozó adatot nem tartalmaztak azon túlmenően, hogy a felperes által az alperestől elvitt gépjárművek pontosan beazonosíthatóak voltak. A szakértői véleményben foglaltak értékelésére kizárólag a hibás teljesítés fennállása esetén kerülhetett volna sor. Harmadlagos keresetében a felperes nem szavatossági, hanem a hibás teljesítéssel okozati összefüggésben a vagyonában felmerült következménykár megtérítését kérte, ám mivel hibás teljesítés nem történt, így ahhoz nem kapcsolódhatott.

[27] Abból fakadóan, hogy a felperes hibás teljesítésén alapuló kereseti kérelmét nem találta megalapozottnak, az elsőfokú bíróság az erre alapított kártérítés összegszerűségét nem vizsgálta.

[28] A második kereset elutasítása kapcsán rámutatott, hogy az alperest a felperessel kötött megállapodás értelmében a felújítási munkáért díjazás illette meg, amit a felperes a Fiat 500 típusú autó felújításáig megfizetett. A felperes a 20. számú jegyzőkönyvben maga is elismerte, hogy alperes által visszatartott gépjárművek munkadíját nem fizette meg, az alperes pedig az elmaradt munkadíjak kifizetéséig a Ptk. szerinti visszatartási jogát kívánta gyakorolni. A Ptk. 5:9. § (1) bekezdésére és 5:36. § (1) bekezdésére alapított keresetet azért utasította el, mert a kiadni kért ingóságokat nem jogalap nélkül birtokolta az alperes. A VW T1 Samba 23 Fenster típusú autó egyrészt a szerződő felek megállapodásának tárgya, az engedményezési szerződés része volt, másrészt az alperesnek a felperes által el nem szállított gépjárművek tekintetében díjfizetési igénye állt fenn. A visszatartási jog alapját képezte

továbbá, hogy az alperes a saját szolgáltatása teljesítését felajánlotta, a felperes azonban ennek ellenére nem mutatott teljesítési hajlandóságot, ezért az egyébként esedékes alperesi szolgáltatás teljesítése visszatartható volt. A Porsche motor tekintetében a törvényszék úgy ítélte meg, hogy az önmagában nem volt része a megállapodásnak, egy Porsche 356 típusú gépjármű igen, de annak visszaszolgáltatása a felperes ezt cáfoló nyilatkozata hiányában megtörtént.

[29] Hivatkozással a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: régi Ükr.) 3. § (2) bekezdésére, kötelezte a felperest tizenöt napon belül 300.198,- Ft (helyesen: 2.501.972,- Ft) ügyvédi munkadíj megfizetésére az alperesnek.

[30] Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a felperes a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja alapján a törvényszék által elkövetett eljárási és anyagi jogszabálysértésekre hivatkozással elsődlegesen annak megváltoztatásával a keresetének helyt adást, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését, valamint az alperes első- és másodfokú perkölségben marasztalását kérte.

[31] Elsődleges fellebbezése körében előadta, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által nyújtandó szolgáltatás minőségét illetően a Pp. 279. § (1) bekezdését megsértve tévesen értékelte tanú2, tanú3 és tanú1 tanúk vallomásait, ugyanakkor azok hiányában is más eredményre kellett volna jutnia. Előbbi tanú vallomása életszerűtlen abban a körben, hogy csupán működőképes állapotúra kellett javítani a perbeli járműveket, annak ellenére, hogy korábban a felperes sokkal magasabb minőségi nívón átadott felújításokat kapott kézhez, ezért is bízta meg az alperest visszatérő megrendelőként. A felperes jogelődje, egy „oldtimer” cégnevet viselő entitás megrendelése nem arra irányult, hogy a járművek javítása alapvető minőségi minimum elvárás nélkül készüljön el. tanú3 és tanú1 tanúk, az alperes alkalmazottai csupán közvetett információkkal rendelkeztek a megrendelés tényleges tartalmáról. Ezen vallomásokkal szemben tanú5 és tanú6 közvetlen észlelésük alapján tettek vallomást a megrendelés valós tartalmáról; a törvényszék ezeket helytelenül hagyta figyelmen kívül. Állította, hogy az alperes törvényes képviselőjének nyilatkozata sem lett volna értékelhető az elvárt minőség kapcsán, mert ő tanú2 élettársa, így előadása olyan, mintha azt tanú2 mondta volna.

[32] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 276. § (5) bekezdésében írtakat nem alkalmazta, és nem mellőzte a szakértő meghallgatását és a szakvélemény kiegészíttetését, annak ellenére, hogy a kereset jogalapját sem látta megállapíthatónak.

[33] Állította, hogy a törvényszék a Pp. 83. § (2) bekezdés előírásait megsértve annak ellenére kötelezte őt az alperes teljes elsőfokú perkölségének megfizetésére, hogy az alperes részben pervesztes lett, hiszen az eljárás folyamán részben teljesítette a birtokában maradt járművek kiadása iránti felperesi keresetet.

[34] Állította, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes teljesítésének meg kellett volna felelnie a Ptk. 6:123. § (1) bekezdés b) és c) pontjában írtaknak, ezzel szemben az meg sem közelítette az oldtimer minőséget, sőt még az alapvető közlekedésbiztonsági előírásokat sem teljesítette. Az alperes azzal is hibásan teljesített, hogy

a javításra átvett járműveket hosszú időn át a szabad ég alatt tárolta, ami azok korrózióját, károsodását okozta.

[35] Álláspontja szerint a törvényszék tévesen értelmezte a Ptk. 6:157. § (1) bekezdését, és ezért helytelenül állapította meg az alperesi teljesítés időpontját azon időpontban, amikor a járműveket átadta. Ezzel szemben ez csak jóval az elkészült járművek elszállítása után, akkor következett be, amikor neki lehetősége nyílt azokat érdemben kipróbálni, és tüzetesen átvizsgálni, hiszen a rejtett hibákat csak ekkor, vagy még később, a szakértői vizsgálat nyomán ismerhette fel.

[36] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Ptk. 5:9. § (1) bekezdését és a Ptk. 6:246. §-át is, mert téves megállapításával szemben az alperes jogosulatlanul tartott vissza egyes járműveket a zálogjogára hivatkozással, mert sem beszámítás, sem viszontkereset útján nem érvényesítette a vállalkozói díj iránti igényét a felperessel szemben.

[37] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását, és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[38] Az ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta, így erre irányuló fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást.

[39] A fellebbezés kis részében – a VW T1 Samba 23 Fenster (alvázzszám alvázzszám1) ingóság kiadását tekintve – alapos, túlnyomórészt alaptalan.

[40] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás nyomán a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével - a VW T1 Samba 23 Fenster (alvázzszám alvázzszám1) ingóság kiadását elutasító rendelkezést leszámítva – az ítéltábla is egyetértett. A fellebbezésben írtak kapcsán a következőket emeli ki.

[41] A fellebbezésben hivatkozott eljárási és anyagi jogszabálysértések nem indokolták az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, s erre okot adó egyéb körülményt az ítéltábla sem észlelt.

[42] A másodfokú bíróság osztotta a törvényszék azon megállapítását, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az alperes az átvett járművek oldtimer minőségű felújítására vállalt kötelezettséget. A perbeli járművek esetében ilyen tartalmú, írásba foglalt szerződés a felek között nem vitásan nem jött létre, az elvárt felújítási minőség konkrét szintjére pedig a felek nem tettek egyező nyilatkozatot. A felperes a Note -1, Note 1 szintet állította, míg az alperes állítása szerint a járművek működőképes állapotba hozása volt a feladata. Ezen kérdésnek az adja a jelentőségét, hogy a szerződésben külön kikötött minőségi elvárások ugyanolyan jogi erővel bírnak, mint a jogszabályban megfogalmazott követelmények, illetve adott esetben megelőzhetik azokat. Ha ugyanis a kötelezett nem a szerződésben külön meghatározott minőségű szolgáltatást teljesíti, az akkor is minőséghibás, ha egyébként a rendeltetés szerinti célra alkalmas lenne.

[43] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján ebben a körben a bizonyítási érdek a felperesen volt, és ezért lefolytatta a felek által felajánlott tanúbizonyítást.

[44] A Pp. 279. § (1) bekezdésében rögzített bizonyítékok szabad mérlegelésének elve egyenes következménye a tényállás szabad megállapítása elvének (Pp. 263. §), hiszen a kötetlenség nemcsak az igénybe vehető bizonyítási eszközök és módok terén valósul meg, hanem a bizonyítás eredményének szabad mérlegelése kapcsán is. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alátámasztották-e vagy sem.

[45] A bizonyítási eljárás során meghallgatott, a felek érdekkörébe eső tanúk vallomása eltérő volt. tanú5 és tanú6 vallomása a felperes, tanú2, tanú3 és tanú1 vallomása az alperes állítását támasztotta alá. Ezen vallomásokat a törvényszék a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján mérlegelte, és ennek alapján jutott arra, hogy a megrendelő elvárása nem az oldtimer minőség, a Note -1, Note 1 szint elérése volt. Nem sértette meg az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdését azzal, hogy a tényállást az alperesi érdekkörbe eső tanúk vallomására (is) alapozva állapította meg. tanú5 és tanú6 tanúk állításuk szerint közvetlen fültanúi voltak a felperes által közölt megrendelésnek, vallomásuk azonban mégsem egyezett: előbbi szerint hárman, utóbbi szerint négyen voltak jelen a felperes és tanú2 németországi személyes találkozásakor. Önmagában ez a momentum nem volt alkalmas a tanúk szavahihetősége elvetésére, arra azonban észszerű lehetőséget adott, hogy az elsőfokú bíróság tanú2, tanú3 és tanú1 tanúk vallomását fogadja el valónak. Ezzel együtt a logika szabályainak megfelelően értékelte azt is a megrendelés tartalma körében, hogy a felperes a járműveket nem vitásan érdemi kifogás nélkül átvette a javítás után, és annak ellenértékét is megfizette a Fiat 500 autó elkészítéséig. A felperes ugyan nem adta elő, hogy ténylegesen és tételesen milyen minőségi követelményt jelent a Note -1, Note 1 szint, de az alperes teljesítése nem lehetett kirívóan rossz, ha az a saját maga által hozzáértőnek tartott felperes számára meggyőző volt. Utal az ítéltábla továbbá arra, hogy az autók jelentős részét a felperes a saját előadása szerint is olyan állapotban adta az alperes birtokába, hogy azokon a hegesztés, fényezés, lakkozás munkáit már maga elvégezte (elvégeztette), továbbá a beépítendő alkatrészek jelentős részét maga bocsátotta az alperes rendelkezésére.

[46] Az elsőfokú bíróság ezen megállapított szerződéses tartalom alapján okszerűen következtetett arra, hogy nem volt megállapítható az alperes terhére a Ptk. 6:157. § (1) bekezdése szerinti hibás teljesítés. Nem hagyható továbbá figyelmen kívül ezen jogszabályhely második mondata, amely szerint nem teljesít hibásan a kötelezett, ha a jogosult a hibát a szerződéskötés időpontjában ismerte, vagy a hibát a szerződéskötés időpontjában ismernie kellett.

[47] A Kúria EBH2013.P.17. számú elvi határozata értelmében a hibás teljesítés szempontjából a szerződéskötéskor ismert hibák körébe azok tartoznak, amelyekről a jogosultnak a szerződéskötéskor ténylegesen tudomása volt. Ennél tágabb értelemben felismerhető hibának minősülnek az ún. nyílt, tehát az egyszerű észleléssel megállapítható hibák; továbbá azok a hibák is, amelyeket a jogosultnak a kötelezett tájékoztatása, a szerződéskötés körülményei, illetőleg a dolog életkora, állapota és használati foka alapján egyébként számításba kellett vennie, valamint azok a hibák is, amelyek fennállása, illetve

jelentkezése a ténylegesen ismert, illetve a nyílt hibákra tekintettel a szerződéskötéskor alappal feltételezhető, előre látható. A kötelezett mentesül a hibás teljesítés valamennyi következménye alól, ha bizonyítja, hogy a jogosult a hibát a szerződéskötés időpontjában ismerte vagy azt ismernie kellett; ez utóbbi alatt értve azt, hogy a jogosultnak kellő gondossággal eljárva számítania kellett a szolgáltatott dolog teljesítéskori hibájára (BH2012.36.). A per tárgyát képező, ötven évesnél idősebb, nem gyártáskori állapotukban megőrzött állagú járművek esetében a felperesnek számítania kellett arra, hogy a birtokába visszakérülő, általában nem eredeti gyári alkatrészekkel javított autókön kisebb-nagyobb műszaki problémák – akár olajszivárgás is – előfordulhatnak.

[48] Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a felperes csak a fellebbezésében hivatkozott a szolgáltatás minőségének a Ptk. 6:123. § (1) bekezdés b) és c) pontjában írt szabályaira, ami ekként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 7. § 12. a) pont értelmében keresetváltoztatásnak minősül, amire viszont a Pp. 373. § (1) bekezdés szerinti tilalomra figyelemmel már nem volt jogszerű lehetőség.

[49] Tekintettel arra, hogy az alperes nem teljesített hibásan, így nem volt érdemi jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság a teljesítés időpontjaként a járművek átadásának időpontját határozta meg.

[50] Alapos volt ugyanakkor a felperesnek a VW T1 Samba 23 Fenster (alvázszám alvázszám1) ingóság kiadását elutasító rendelkezés elleni fellebbezése a következők miatt.

[51] Az alperes által hivatkozott Ptk. 6:246. § szerint a vállalkozót a vállalkozói díj és a költségek biztosítására zálogjog illeti meg a megrendelőnek azokon a vagyontárgyain, amelyek a vállalkozási szerződés következtében birtokába kerültek.

[52] Az alperes előadta, hogy a felperes nem fizette ki a BMW 700 és a FIAT 500 összeszerelésének, a BMW Isetta lakatolásának, motorfelújításának, valamint a Glas V8 szétszerelésének vállalkozói díját (P.20.120/2022/8. számú előkészítő irat 5. oldal). Ehhez képest nem tarthatta vissza jogszerűen a VW T1 Samba 23 Fenster (alvázszám alvázszám1) ingóságot, mert a saját maga által megjelölt járművek javítási munkáinak elvégzéséből eredő vállalkozói díjkövetelése biztosítására ez utóbbin zálogjog nem illette meg. A díjigény biztosítására szolgáló törvényes zálogjog ugyanis csak azokat a vagyontárgyakat terhelheti, amelyek az adott jogügylet alapján kerültek a vállalkozó birtokába (BH1984.19.; BDT2005.1255.). Emellett azt az alperes maga sem állította, hogy vállalkozói díjigényt kívánt érvényesíteni (P.20.228/2021/ 15. jegyzőkönyv 5., 6. oldalak).

[53] Emiatt a felperes jogszerűen követelhetette a fenti ingóság kiadását a Ptk. 5:9. § (1) bekezdésére hivatkozással. Kiemeli viszont az ítéltábla, hogy a VW T1 Samba 23 Fenster (alvázszám alvázszám1) ingóság az alperes felperes által kétségbe nem vont tényállítása szerint ténylegesen nem egy komplett jármű, hanem csupán karosszériaelemek halmaza (P.20.120/2022/8. irat).

[54] Megalapozatlan volt ugyanakkor a Porsche 356 (alvázszám2) gépjármű motorja kiadása iránti kereset, mert a felperes nem vitatta az alperesnek azt a nyilatkozatát, hogy a gépjárművet a felperes már elszállította tőle (P.20.120/2022/18. jegyzőkönyv 2. oldal).

[55] A felperes fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 276. § (5) bekezdésében írtak helyett helyt adott a bizonyítási indítványának és a szakértőt meghallgatta a tárgyaláson, majd elrendelte a korábban készített szakvélemény kiegészítését.

[56] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy ezen jogszabályi előírás alkalmazása akkor jöhet szóba, ha a felajánlott bizonyítás akkor szükségtelen, ha a perben nem releváns tényre vonatkozik, a Pp. 266. §-a alapján bizonyítás nélkül is megállapítható, vagy ha a bizonyítandó tény valósága felől a bíróság már meggyőződött egyéb bizonyítékok alapján. A jelen esetben ez utolsó fordulat bírhat jelentőséggel, ugyanakkor az elsőfokú ítélet megváltoztatására vagy hatályon kívül helyezésére nem ad okot, ha a bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékok egészének értékelése után, az ítélet meghozatalakor jut arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felperes keresetének a jogalapja is hiányzik.

[57] A felperes a fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem a részleges pernyertesség szabályai [Pp. 83. § (2) bekezdés] alkalmazásával kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére. Azzal érvelt, hogy keresetét a perfelvételi szakban a Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontjában írt lehetőséggel élve megváltoztatta, amiben a kért marasztalási összeg felemelése mellett a kiadni kért járművek körét a „VW T 1 Samba 23 Fenster és a Porsche 365 motorja”-ként jelölte meg szemben az eredeti keresetben körülírt „BMW 700, Porsche 356, Porsche 911, BMW Isetta, VW Bus T1 23” halmazsal. Ezt azzal indokolta, hogy az alperes a kiadni kért járművek egy részét a birtokába adta.

[58] Az ítéltábla rámutat arra, hogy a kereset megváltoztatására az eljárás szünetelését követően került sor, amely idő alatt a felek érdemi tárgyalásokat folytattak egy lehetséges egyezség reményében, és a járművek kiadása is ennek keretében történt meg. Ezen túlmenően a felperes sem az eredeti, sem a megváltoztatott keresetében nem jelölte meg ennek a többivel valódi keresethalmazatban álló keresetének a pertárgy értékét, de ugyanígy a fellebbezésében sem tett erről előadást, így nem volt megállapítható, hogy az eredeti keresethalmazat megváltoztatása (részbeni felemelése, részbeni leszállítása) milyen mértékű pernyerteséget jelentett a felperes, vagy az alperes számára. A felperes fellebbezésében a Pp. 371. (1) bekezdés b) pontjában írtak ellenére nem is jelölte meg, hogy az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését a másodfokú bíróság mennyiben változtassa meg, így arra az ítéltábla nem látott lehetőséget.

[59] A fentiek miatt az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet részben - a VW T1 Samba 23 Fenster (alvázszám alvázszám1) ingóság kiadása tekintetében - megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta. Az elsőfokú ítélet ezen megváltoztatása a teljes pertárgyértékhez képest elenyésző volt, ezért az elsőfokú ítéletben megítélt perköltség megváltoztatása nem volt indokolt.

[60] A másodfokú eljárásban a felperes fellebbezése minimális mértékben, mintegy öt százalékra becsülhető mértékben vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján ilyen arányban köteles a felperes megtéríteni az alperes másodfokú perköltségét. A

másodfokú eljárásban a felperes megfizetett 2.500.000,- Ft fellebbezési illetéket és a régi Ükr.3. § (2) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése alapján számított ügyvédi munkadíj (1.251.000,- Ft + ÁFA=1.588.770) öt százaléka illeti meg: $2.500.000,- + 1.588.770,- = 4.088.770,- \text{ Ft} \times 5 \text{ \text{százalék}} = 204.439,- \text{ Ft}$. Az alperes másodfokú perköltségét a régi Ükr. 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg, majd a (6) bekezdés alapján ennek 50 százalékára, 794.385,- Ft-ra mérsékelte az ítéltábla, arra figyelemmel, hogy a másodfokú eljárásban egy rendkívül tömör fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, továbbá megjelent a fellebbezési tárgyaláson. Ennek 95 százaléka 754.666,- Ft illeti meg. Ezt az összeget szembeállítva a felperesnek járó 204.439,- Ft másodfokú peröltség összeggel, a felperes 550.227,- Ft másodfokú perköltséget köteles megfizetni az alperesnek.

Győr, 2025. október 30.

Dr.Szabó Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr.Kovács Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Konarik Attila s.k.
bíró